Warszawa, 6 sierpnia 1888 r. № 32 Dnia 25 lipca 1888 roku.

KORRESPONDENT
ROLNICZY . HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

WYCHODZI JAKO PISMO DODATKOWE BEZPŁATNE PRZY „GAZECIE WARSZAWSKIÉJ.“

Nowe opodatkowanie okowity w Austryi i Węgrzech.

Pisaliśmy już swojego czasu o uchwaloném przez sejmy obudwóch części Monarchii Habsburskiéj prawie nowego opodatkowania okowity w Austryi i Węgrzech. Obecnie ogłoszone zostały przepisy, tyczące się wykonywania nowego prawa, opracowane przez referentów obudwóch ministeryów skarbu; przepisy te złożone będą do ocenienia i przyjęcia wybranéj ku temu komissyi, poczém dopiero uzyskają moc prawną.

Przepisy oznaczają najpierw ilość i sposób pędzenia okowity, niepodlegającéj opodatkowaniu. Kto dotychczas z wyprodukowanych przez siebie materyałów pędził wolną od podatku wódkę na własną potrzebę, albo dla swéj rodziny, lub czeladzi, kto więc nie prowadził tym produktem żadnego handlu, zatrzyma i nadal to prawo. Sposób ten pędzenia wódki rozpowszechniony był dotychczas głównie w krajach górskich i w Dalmacyi. Wódka tego rodzaju nie powinna zawierać więcéj niż 50% alkoholu; maksymalną ilość wolnéj od podatku wódki ustanowiono dla całéj monarchii na 56 litrów, dla Tyrolu, Voralbergu i Dalmacyi na 112 litrów rocznie. Zwolnienie to udziela się tylko na rok jeden pod warunkiem, że pędzenie wódki odbywać się będzie w pewnym okresie czasu bez przerwy codziennie, z jedynym wyjątkiem świąt i niedziel.

Dłuższy rozdział przepisów poświęcony jest gorzelniom rolniczym (rozpowszechnionym zwłaszcza w Galicyi). Podane są tutaj warunki, które należy wykazać, aby otrzymać udział w rozmaitych ulgach, a mianowicie w bonifikacyi udzielanéj gorzelniom rolniczym. Za gorzelnię rolniczą, ta jedynie fabryka uważaną będzie, która z gospodarstwem w ten sposób jest związana, iż ze sprzętu odnośnego gospodarstwa wyłącznie lub przynajmniéj w większéj części otrzymuje surowiec do pędzenia okowity, natomiast gospodarstwu oddaje wywar, lub przynajmniéj mierzwę, wyprodukowaną przez bydło, karmione wywarem. Kampania tego rodzaju gorzelni ograniczona jest na ośm miesięcy w roku, a dzienna produkcya nie może przenosić 7 hektolitrów alkoholu. Pola nie powinny być daléj niż o 7½ kilometra, łąki i pastwiska nie daléj niż o 10 kilometrów od gorzelni odległe. Przepisy podają właścicielom gorzelni rolniczych (także dzierżawcy biorą udział w tych ulgach) bliższe wskazówki postępowania przy staraniu się o wcielenie odnośnych fabryk do kategoryi gorzelni rolniczych. Daléj następują zarówno dla organów akcyznych, jak i dla gorzelni przepisy, w jaki sposób obliczaną będzie bonifikacya (zwrot podatku), którą gorzelnie otrzymają za wywiezioną co miesiąc okowitę. Przy produkcyi okowity skontyngentowanéj, t. j. ulegającéj podatkowi 35 złr. od hektolitra, wynosi bonifikacya 3, 4 i 5 złr., odnośnie do tego, czy przeciętna dzienna produkcya wynosi 4 do 7, 2 do 4, lub tylko 2 hektolitry. Przy produkcyi zaś okowity po nad kontyngens, t. j. podlegającéj opodatkowaniu 45 złr. od hektolitra, wynosi bonifikacya 1, 2 i 3 złr.

Do wywozu okowity mają prawo zarówno właściciele gorzelni, jak posiadacze wolnych składów. Za osobném jednak, udzielaném przez władzę akcyzną pierwszéj instancyi pozwoleniem, i inne osoby zajmować się mogą wywozem okowity za granicę. Pozwolenie to na przeciąg jednéj kampanii gorzelniczéj otrzyma każdy, kto a) należy do kategoryi osiadłych w kraju kupców (z włączeniem agentów i spedytorów); b) zobowiązany jest do prowadzenia ksiąg handlowych, lub zawodowych, i zgodzi się do przedstawiania ksiąg swych organom akcyznym, i wreszcie c) za kontrabandę lub inne znaczniejsze tego rodzaju przestępstwo nie był karany. Pozwolenie na wywóz tylko pod tym warunkiem będzie udzielone, że skarb państwa otrzyma zupełną gwarancyę. Wywóz okowity, obciążonéj podatkiem, odbywać się jedynie może przez jedną z głównych komór celnych, lub przez wyjątkowo upoważnioną do tego komorę poboczną pierwszéj klassy. Do wywozu likieru i araku, obciążonego podatkiem konsumcyjnym, również niezbędne jest osobne pozwolenie, udzielane jedynie fabrykantom araku i likieru. Kto sprowadza obciążoną podatkiem konsumcyjnym okowitę w celu domieszania jéj do wina, przeznaczonego na wywóz, również potrzebuje osobnego pozwolenia. Alkohol przeznaczony na domieszkę do wina, konsumowanego w kraju, nie jest wolny od cła, lecz podlega podatkowi 45 złr. od hektolitra. Domieszka okowity do wina przeznaczonego na wywóz, odbywać się winna na jednéj z głównych komór celnych; a zmieszane wino, jeśli wywóz nie nastąpi natychmiast, spoczywa na składzie w magazynach komory.

Następny rozdział przepisów odnosi się do małych gorzelni, które jak dawniéj, podług działalności apparatu, podlegają ryczałtowaniu (Pauschalirung). Następują daléj przepisy o obchodzeniu się z apparatami kontrolującemi, o opisie lokalności i przyrządów fabrycznych, a postępowaniu w razie przeszkód w fabrykacyi lub zmiany w zdeklarowanéj ilości produkcyi, o miesięcznym obrachunku i o prowadzeniu regestrów gorzelniczych.

Ważniejsze są normy o wywożeniu okowity z miejsca produkcyi. Wywóz okowity odbywa się albo po złożeniu podatku konsumcyjnego, albo i bez opłaty. Na jeden raz nie wolno wywozić mniéj niż jeden hektolitr okowity. Kto zamierza wywieźć okowitę po złożeniu podatku, powinien o tém zawiadomić poprzednio urzędnika akcyznego, któremu powierzony jest dozór nad gorzelnią. Urzędnik udaje się do gorzelni i kontroluje tam zarówno ilość, jak stopień alkoholu wywieść się mającéj okowity. Ponieważ okowita przy różnéj temperaturze rozmaitą przybiera objętość, przeto dla dokładnego oznaczenia ilości płynu przepisana jest redukcya danéj objętości na objętość rzeczywistą, jaką ma okowita przy normalnéj temperaturze 12 stopni Réaumur'a. Redukcya odbywa się za pomocą tablic redukcyjnych, które dołączone są do przepisów. Po uskutecznionym urzędowym odbiorze należy po odciągnięciu 1½ procentu dyskonta złożyć podatek gotówką, chyba, że poprzednio otrzymano kredytowanie podatku. Zresztą wolno jest także złożyć z góry pewną summę pieniędzy do późniejszego obrachunku, która starczy na kilka wysyłek okowity. Zapłatę uskutecznić może zarówno właściciel okowity, jak i kupiec produktu, albo ten ostatni wyrobić sobie może kredyt. Bez złożenia podatku konsumcyjnego opuścić może gorzelnię okowita, jeśli się spirytus wysyła do publicznego składu, do prywatnego składu wolnego, lub do uznanéj za wolny

skład raffineryi, albo wreszcie jeśli się okowitę wywozi po za granicę. Lecz i w tych wypadkach wywożenie okowity odbywać się może jedynie po poprzedniém zawiadomieniu dozorujących gorzelnię organów akcyznych.

Co się tycze przechowywania okowity w publicznym składzie, postanowiono, iż okowita ma być złożona w odosobnieniu od innych towarów, i że przedsiębierca publicznego składu tak samo odpowiedzialny jest za podatek, jak właściciel gorzelni.

Osobny regulamin ustanowiono dla prywatnych wolnych składów (Privat-freilager). Prywatne składy wolne w ogóle mogą być tylko urządzane w miejscowości, gdzie znajduje się urząd akcyzny lub podatkowy. Składy te pozostają pod kontrolą urzędu podatkowego. Pozwolenie każdego czasu odwołalne na urządzenie takiego składu otrzymują kupcy, zapisani w regestrze handlowym, posiadający zaufanie władzy akcyznéj, nieznajdujący się w konkursie i niekarani za kontrabandę lub inne tego rodzaju przestępstwo. Pozwolenie na urządzenie wolnego składu udziela po wysłuchaniu izby handlowéj ministeryum skarbu, jeśli roczny obrot okowity wynosi co najmniéj 3000 hektolitrów i przedsiębierca się zobowiąże wypełnić wszelkie przepisy władzy akcyznéj, odnoszące się do regularnego poboru podatku. Stały dozór, jako też urzędowe wspólne zamknięcie (Mitsperre) składu wtenczas jest zbyteczne, jeśli w składzie znajduje się tylko okowita podlegająca podatkowi konsumcyjnemu. Przedsiębierca powinien władzy akcyznéj dać gwarancyę, odpowiednią rozmiarom przedsiębierstwa.

W razie gdy właściciel raffineryi przerabiać chce okowitę, obciążoną podatkiem konsumcyjnym, to utrzymywać może ze swą rafineryą lokalnie połączony skład wolny, po poprzedniém piśmienném zgłoszeniu się do władzy akcyznéj pierwszéj instancyi. Pozwolenie to, każdego czasu odwołalne, ci jedynie otrzymają fabrykanci, którzy w jednéj kampanii przerabiają przynajmniéj 3000 hektolitrów alkoholu.

Prawo opiewa, iż okowita przeznaczona na cele przemysłowe (włącznie fabrykacyi octu), do gotowania, opału, czyszczenia i oświetlania, wreszcie na cele lecznicze i naukowe wolną jest od podatku. Osobny regulamin zawiera przepisy, odnoszące się do nabywania okowity do wyżéj wymienionych celów. Kto chce nabywać tego rodzaju okowitę, potrzebuje osobnego pozwolenia. Okowita przeznaczona na użytek niepodlegający ocleniu winna być poprzednio denaturowana, t. j. uczyniona niezdatną do picia. Wyjątek jedyny stanowi okowita do celów leczniczych i naukowych, którą jednakowoż otrzymać tylko można pod pewnemi warunkami i zastrzeżeniami. Okowitę denaturowaną otrzymać jedynie można albo z podlegającéj podatkowi konsumcyjnemu gorzelni, albo z rafineryi, ogłoszonéj za skład wolny. Pozwolenie do nabywania téj okowity otrzymają jedynie osoby, niekarane za kontrabandę lub oszustwo. W razie nadużycia pozwolenie natychmiast zostaje cofnięte. Przemysłowcom, handlarzom hurtownym, i osobom prywatnym, które otrzymały rzeczone pozwolenie, niewolno utrzymywać sprzedaży lub wyszynku napojów gorących. Osoby te są zobowiązane prowadzić prawidłowo książki handlowe i zawodowe, i na każde żądanie dozwolić organom akcyznym wglądać do książek, i wchodzić do lokalów fabrycznych i składów, aby urzędnicy akcyzni każdego czasu przekonać się mogli o zapasach denaturowanéj okowity. Zgłaszający się o pozwolenie powinien skarbowi państwa zapewnić gwarancyę za podatek, któryby w danym razie przez nadużycie pozwolenia lub w inny sposób mógł być uszczuplony. Specyalne przepisy są także podane co do samego denaturowania spirytusu. Za ogólny środek denaturowania przeznaczono mieszaninę z dwóch części wyskoku drzewnego i pół części zasad pirydyny; każde 100 litrów alkoholu otrzymują 2½ litra téj domieszki. Władza akcyzna dozwolić jednak ma prawo przemysłowcom, jeśli denaturowanie na własne cele przeznaczonéj okowity uskuteczniają za pomocą domieszki oleju zwierzęcego, terpentyny lub eteru. Okowita denaturowana do użycia, niepodpadającego opodatkowaniu, powinna posiadać przynajmniéj 80 stopni alkoholu. Jedynie fabrykantom octu dozwolono jest denaturowanie okowity słabszéj aż do 35 stopni. Ilość okowity, którą wolno na raz jeden denaturować, nie może być mniejsza niż 5 hektolitrów. Osoby, które zamierzają sprzedawać denaturowaną okowitę, potrzebują na to pozwolenia władzy akcyznéj pierwszéj instancyi.

Zarówno właściciele gorzelni, jak kupcy okowity i przedsiębiercy wolnych składów, a w końcu i fabrykanci likierów otrzymać mogą prolongatę na zapłacenie podatku. Prolongata ta udzielona być może jedynie producentom i właścicielom składów, którzy w jednéj kampanii zobowiązani są do płacenia przynajmniéj 600 złr. podatku; kupcy okowity wtenczas tylko utrzymają kredyt, jeśli roczny podatek konsumcyjny od zakupionéj przez nich okowity dosięga w roku przynajmniéj summy 5000 złr. Prolongatę otrzymuje się jedynie za gwarancyą, którą stanowić mają już to walory państwowe, listy zastawne, hypoteki, poręczenie instytucyj kredytowych, już też udzielenie prawa aresztu na okowitę, od któréj już zapłacono podatek. Kredyt ten udzielony być może fabrykantom likierów na dwanaście, wszystkim innym na cztery miesiące.

W końcu przepisów znajdujemy regulamin odnoszący się do podatku dodatkowego (Nachsteuer) 24 centów od litra; jest to podatek od okowity, wypalonéj przed wejściem w życie nowego prawa, a znajdującéj się na składach lub w handlu.

Tyle co do przepisów nowego prawa opodatkowania okowity w Austryi i Węgrzech. Co się tycze samego prawa, to bynajmniéj rościć ono sobie nie może pretensyi do oryginalności. Począwszy od podziału wszystkiéj okowity na dwie kategorye, tak zwanéj skontyngentowanéj, płacącéj 35 złr. od hektolitra, i po nad kontyngens podlegającéj podatkowi 45 złr. od hektolitra, a skończywszy na szczegółach przeprowadzenia, wszystko niemal wierną jest kopią prawa opodatkowania okowity, uchwalonego w roku ubiegłym w Niemczech; jedynie bonifikacya udzielana gorzelniom rolniczym wyróżnia cokolwiek korzystnie prawo austryackie. Lecz mimo to nie ulega kwestyi, że jak w Niemczech, i w Austryi nowe opodatkowanie okowity zada cios bolesny przemysłowi gorzelniczemu. Pomijamy już samą nadzwyczaj wygórowaną wysokość podatku. Przy podatkach, zwłaszcza konsumcyjnych wiele bardzo zależy od formy, w jakiéj się je pobiera. Tutaj zaś forma połączona jest z jak największemi niedogodnościami; nastręcza daléj wolne pole do najrozmaitszych szykan ze strony najpodrzędniejszych nawet organów akcyznych; właściciel gorzelni nie jest panem swéj fabryki, kupiec nie może dowolnie rozrządzać swoim towarem. Wrócą się prawdopodobnie znów te czasy, gdy Austrya była klassycznym krajem z jednéj strony kontrawencyi akcyznéj, a z drugiéj szykan urzędników celnych. *K. P.*

ROZMAITOŚCI.

Cukier jako dodatek do wapna. Przed niedawnym czasem mówiliśmy o własności cukru, iż jako dodatek do wapna nadaje temuż siłę wiążącą, przenoszącą siłę cementu. Nie jest to bynajmniéj nowy wynalazek, bo sposób ten zastosowywano korzystnie w Zurychu od dawnego bardzo czasu. Przy budowach wymagających nadzwyczajnéj staranności, używają w Indyach od kilku stuleci dodatku cukru surowego do wapna, a budowy otrzymują w skutek tego taką trwałość, iż jedynie za pomocą materyałów wybuchowych rozbić można ściany w ten sposób zbudowane. Mur otaczający miasto Madras zbudowano w końcu zeszłego stulecia za pomocą cukrowanego wapna; rozbicie tego muru w roku 1859 połączone było z ogromnemi trudnościami, ponieważ wapno zamieniło się w opokę i niepodobna było odłączyć go od kamieni. Swojego czasu przygotowano to wapno, jak świadczą o tém znalezione zapiski, z palonego wapna muszlowego, piasku i dodatku nieczyszczonego cukru surowego. Sławne mury Cunham w Madrasie także zawdzięczają swoje powstanie wapnu cukrowemu. Przed niedawnym czasem robiono przy budowie muzeum przyrodniczego w Berlinie próby z wapnem cukrowém, które wypadły bardzo zadawalająco. Wapno to równa się w swych skutkach najlepszemu cementowi. Natomiast dodatek melassy do wapna żadnego nie wydaje skutku. W Indyach (Madrasie) mieszają także do wapna oprócz cukru, masło, maślankę i jaja; kosztowna to co prawda, ale bardzo trwała mieszanina. Massa ta przyjmuje piękną politurę, i jeśli jéj się używa jako tynku, łatwo daje się czyścić za pomocą rozpuszczonego mydła. Kwestya jest tylko, czy podług miejscowych stosunków i ogólnego położenia gospodarczego opłaci się przy budowie używanie powyższego środka? x

Nowy współzawodnik europejskiego rolnictwa. Nowy współzawodnik powstał rolnictwu europejskiemu przez zamianę dotychczasowego gospodarstwa pastwiskowego w Rzeczypospolitéj Argentyńskiéj na uprawę zboża. Pastwiska produkujące dawniéj niezliczone stada owiec i bydła zamieniają się szybko na pola pokryte pszenicą i kukurydzą. Jeszcze przed trzynastu laty Rzeczpospolita Argentyńska, przy obszarze przenoszącym milion angielskich mil kwadratowych, skazaną była na dowóz pszenicy

z sąsiedniego Chili i ze Stanów Zjednoczonych Północnéj Ameryki. Dzisiaj Argentyna należy do krajów wywożących zboże. W r. 1887 wywieziono 238,000 tonn pszenicy i 81,000 tonn (po 10 centn. metrycznych) siemienia lnianego. W prowincyach, gdzie uprawiają zboże, grunt składa się z czarnéj zupełnie wolnéj od kamieni gliny. Dotychczasowa uprawa roli była wprawdzie bardzo pierwiastkowa i mimo corocznych sprzętów nie nawożono ziemi. Sprzęt odnośnie do obszaru nie jest bardzo znaczny, lecz brak jest na tém polu pewnych danych statystycznych. Lecz nietylko powiększają się obszary obsiewane zbożem, i technika gospodarcza znaczne robi postępy. Zamiast dawniejszego wydeptywania żniwa przez konie, młócą dzisiaj machiny parowe. W r. 1887 wprowadzono 377 młockarni i 1429 żniwiarek. Przy nadzwyczaj korzystnych warunkach klimatu i roli, w niedalekiéj przyszłości pszenica i kukurydza argentyńska w handlu światowym poważne zajmą stanowisko. x

Szczury w Paryżu. W Paryżu polują na cały szereg zwierząt, tak zwaną paryzką zwierzynę miejską. Obok psów, kotów, królików i innych pomiędzy zwierzyną, na którą polują przeważnie dla jéj futra, szczury pierwsze zajmują miejsce. Nie mniéj niż 700 do 800 cechowych myśliwych na szczury obrachowała policya paryzka i otacza ich, w przeciwieństwie do myśliwych na wyżéj wymienione gatunki zwierzyny, swą opieką. Uzbrojenie myśliwego na szczury stanowią: worek, długi drót i pies. Worek rozpościera myśliwy na otwór rynny deszczowéj i ustawia obok niego psa. Za pomocą drótu (rynna posiada przez całą swą długość otwartą szparę) wypędza myśliwy szczura do worka, gdzie go pies natychmiast zagryza. Futerko szczura kosztuje wprawdzie na targu futer tylko 3 centymy, ale doświadczony i zręczny myśliwy łowi do 200 sztuk téj zwierzyny w ciągu jednéj nocy. W blizkości hall targowych, koszar i t. p. zwierzątka te w ogromnych znajdują się ilościach. Każdy więc mieszkaniec chętnie widzi myśliwego na szczury i chętnie mu dopomaga. Mięso szczurów wprawdzie nie każdy należycie ocenić potrafi, lecz mimo to nie brak znawców, którzy zwierzynę tę gotują w ryżu, przyprawiają pieprzem hiszpańskim i spożywają jako przysmak. Podczas oblężenia spożywano szczury w znacznych ilościach, otrzymały one nawet prawo obywatelstwa w hallach targowych, gdzie je sprzedawano po 2½ do 3 franków za sztukę. Od tego czasu zachował się w Paryżu liczny zastęp znawców tego rodzaju mięsa. x

Polewanie i mierzwienie drzew owocowych latem i jesienią. W suchych latach zdarza się niejednokrotnie, że na wpół dojrzałe owoce w wielkich ilościach opadają, ponieważ drzewu brak dostateczněj wilgoci. Zapobiedz można téj stracie wykopując w odległości 1½ do 2 łokci od pnia 3 do 5 dołów na 10 do 14 cali głębokich, i wlewając w nie odnośnie do grubości drzewa 1 do 6 konwi wody. Jeśli w doły te włożymy sączki (dreny), wtenczas podlewanie to częściéj i bez trudności uskutecznić jesteśmy w stanie. Korzystniéj niż wodą podlewamy drzewa płynnemi nawozami. Odpowiednie na cel ten są odchody ludzkie. Twarde i płynne części miesza się w nieprzepuszczalnych dołach z wodą, a następnie płyn ten wlewa się w wykopane na około drzewa doły. Zamiast odchodów ludzkich, w wodę przeznaczoną do podlewania wmieszać także można po garści soli stassfurckiéj, superfosfatu, zawierającego w sobie wiele rozpuszczalnych części kwasu fosfornego i saletry chilijskiéj. Drzewa po większéj części bardzo wdzięcznemi się okazują za tę pomoc. x

Statystyka piwa. Produkcya piwa całego świata wynosi około 150,000,000 hektolitrów. Z tego przypada 22½ miliona hektolitrów na Amerykę, 1 milion hektol. na Australię, a reszta na Europę. Pomiędzy państwami europejskiemi pierwsze zajmuje miejsce Anglia z 45 milionami hektolitrów, następnie Niemcy z 42½ milionami, Austro-Węgry z 13¼ milion., Belgia z 9¼ milionami, Francya z 8 milion., Rossya z 4½ mil., Hollandya z 1½ milion.; podczas gdy produkcya Szwajcaryi, Szwecyi, Norwegii, Włoch i in. nie dosięga miliona hektolitrów. Konsumcya obliczona jest tylko na 148 milionów, ponieważ z użycia tego trunku w niektórych państwach bardzo niedokładne istnieją dane statystyczne. Ciekawe jest obliczenie konsumcyi na głowę ludności. W Belgii przypada na każdego mieszkańca 165, w Anglii 122, w Niemczech 90, w Danii 57, w Hollandyi 34, w Austro-Węgrzech i Szwajcaryi 33, w Norwegii 31, we Francyi 21, w Szwecyi 20, w Rossyi zaledwie 5, a we Włoszech tylko $^{7}/_{10}$ litra piwa. x

Uprawa tytuniu w Niemczech. Uprawa tytuniu w Niemczech w roku ubiegłym podniosła się znów cokolwiek. Liczba plantatorów tytuniu w Niemczech w r. 1887 wynosiła 180,141 (w 1886 r. 176,718, w 1885 r. 171,182). Obszar zasadzony tytuniem wynosił w tym samym roku 2,146,743 arów (w 1886 r. 1,984,303, w 1885 r. 1,952,859) podzielonych na 256,773 plantacyj. We wzroście tym biorą przeważnie udział Badenia z 100,864 i Bawarya z 54,265 arami; wzrost także, choć nieznaczny, uprawy tytuniu wykazują: Hanower (7033), Wirtembergia (6800), prowincye Nadreńskie (5145), Prussy Zachodnie (4135) i Pomerania (2567 arów), natomiast uprawa tytuniu w Alzacyi i Lotaryngii zmniejszyła się o 22,478 arów, w prowincyi Saskiéj o 3221, w Brunszwiku o 617 i w Brandeburgii o 592 arów. W roku ubiegłym zasadzonych było tytuniem w Badenii 790,640, w Bawaryi 399,058, w Brandeburgii 233,714, w Alzacyi i Lotaryngii 233,600, w Pomeranii 116,828, w Hessyi 89,372, w Hanowerze 49,480, w Prussach Zachodnich 47,588, w prowincyi Nadreńskiéj 44,357, w Wirtembergii 31,450, na Szlązku 19,107, w Prussiech Wschodnich 16,032, w prowincyi Saskiéj 15,729, w Meklenburgu 14,142, w prowincyi Hesko-Nassauskiéj 12,755, w Turyngii 11,075 arów. We wszystkich innych państwach niemieckich, oraz prowincyach pruskich nie dosięgła uprawa tytuniu 10,000 arów. x

Nafta jako opał. Wiadomo od dosyć dawnego już czasu, że z nafty może być otrzymywane ciało stałe. Na wynalazek ten uzyskany już został nawet patent. Obecnie, jak donosi *Wiestnik Finansów*, dr. Kaufman zrobił na tém polu pewne ulepszenia. Dodawał on do nafty 2—3% zwyczajnego mydła i ogrzewał do chwili, póki mydło nie rozpuściło się zupełnie, do czego potrzeba było zwykle około pół godziny. Po ochłodzeniu mieszanina stawała się zupełnie trwałą massą, którą można było rąbać na kawałki i używać na opał. Massa ta jest trudno zapalna, raz jednak zapalona pali się bardzo dobrze, pozostawiając po spaleniu zaledwie 2% popiołu. Twarda nafta pali się trzy razy wolniéj od węgla kamiennego, daje wszakże znacznie więcéj ciepła. Jeżeli wynalazek d-ra Kaufmana okaże się praktycznym, to uzyska on niebawem bardzo szerokie zastosowanie dla tego, że ogrzewanie naftą płynną wymaga wielu przyrządów, które przy opalaniu naftą stałą zupełnie będą zbyteczne.

Produkcya mleka w Ameryce Północnéj. Liczbę krów mlecznych w Stanach Zjednoczonych Północnéj Ameryki obliczają na 21,000,000 sztuk. Każda krowa daje przeciętnie rocznie 950 gallonów (gallon równa się 4½ kwartom) mleka, razem więc 7,350,000,000 gallonów; 4,000,000,000 gallonów zużywają na wyrób masła, 700,000,000 na wyrób serów. Reszta 2,480,000,000 służy do natychmiastowego użytku 60,000,000 ludzi. Masła wyrabiają rocznie w Stanach Zjednoczonych 1,350,000,000, sera 6,500,000 funtów. Wartość tego nabiału wynosi 20,000,000 dolarów, więcéj przeto niż cały sprzęt pszenicy, a prawie tyle co sprzęt wszystkiego zboża. Do utrzymania powyższego gospodarstwa mlecznego potrzebnych jest 100,000,000 akrów pastwisk, posiadających wartość 2,000,000 dollarów. x

Przywóz owoców do Anglii. Podług urzędowych danych statystycznych, przywieziono w roku ubiegłym do Anglii owoców: z Belgii za 3,024,000, z Niemiec za 1,924,000, z Francyi za 9,672,000, z Grecyi za 34,000,000, z Włoch i Turcyi za 15 840,000, z Hollandyi za 4,232,000, z Ameryki Północnéj za 9,600,000, z Portugalii za 2,640,000, z Hiszpanii za 40,000,000, ogółem za więcéj niż 120,000,000 marek. Najwyższe ceny osiąga na targach londyńskich owoc francuzki, nietylko ze względu na wyborową tegoż jakość, lecz przedewszystkiém dla nadzwyczaj starannego tegoż opakowania. x

Temperatura w oborach. W zimnych oborach należy bydło karmić silniéj, ponieważ zwierzęta zużywają znaczną część paszy na tworzenie ciepła, pasza więc ta ginie nieprodukcyjnie. Przy zbyt wielkiém znów cieple bydło traci apetyt, pożera mniéj i w skutek tego mniéj też przybiera. Następujące granice temperatury należy ile możności zachować: W oborze dla bydła roboczego 10 do 14 stopni Réaum., w oborze 12—17 stopni R., w oborze dla bydła młodocianego 15—17, w stajni 12—15, w owczarni 8—10, w oborze trzody 10—14 stopni R. Prócz tego odświeżać trzeba należycie powietrze, wystrzegając się jednakowoż przewiewu. Wysypywanie obór gipsem lub kainitem czyści powietrze. x

Tuczenie gołębi. Aby młode gołębie utuczyć w krótkim czasie, wsadza się je w dwudziestym dniu ich życia, albo gdy zaczną obrastać w pierze, do kosza, wyłożonego mchem lub sianem. Kosz ten powinien się znajdować w miejscu wietrzném, lecz ciemném. Następnie karmi się ptaki trzy razy dziennie w pięciogodzinnych odstępach gotowaném ziarnem kukurydzy, otwierając im dziobek i zmuszając je do pochłaniania 30 do 40 ziarnek w jednéj dawce. Ziarnka powinny mieć letnią temperaturę. Po 10 do 13 dniach takiego karmienia, otrzymuje się drób, odznaczający się nader delikatnym smakiem. x

Sprawozdanie tygodniowe.

Bank Kredytowy Donimirski, Kalkstein, Łyskowski i Sp. w Toruniu

Toruń dnia 30 lipca 1888 r.

I w tym tygodniu nie mieliśmy stałéj pogody, kilka dni jednakże było bez deszczu.

Na targach zbożowych nie zaszła w ciągu ostatniego tygodnia żadna znaczniejsza zmiana.

W New-Yorku ceny były chwiejne, ostatnie notowanie wyższe jednakże było o ⅛ centa. Wywóz pozostał niewielki, a pomimo to zmniejszyły się zapasy kontrolowane o ¾ miliona buszli i wynoszą obecnie 21,665,000 buszli pszenicy w stosunku do 32,021,000 przed rokiem.

W Anglii było powietrze przeważnie pogodne. Usposobienie targów zbożowych było na wszystkich rynkach mocne. Mniejsze dowozy, tak z portów europejskich jak i amerykańskich powodowały, że chęć do kupna była dość dobra i ceny wyższe.

Targi francuzkie były również dość mocne, ceny jednak nie uległy znaczniejszéj zmianie, zawsze jednak, chociaż drobnostkę, wypadały one na korzyść sprzedających.

W Belgii i Hollandyi był popyt na pszenicę dobry przy pełnych cenach zeszłego tygodnia.

Targi berlińskie natomiast były tak na pszenicę jak i żyto słabe, a ceny prawie stale zniżkowe. Na placu więc też naszym zmniejszyła się nieco chęć do kupna, lubo ceny prawie żadnéj nie uległy zmianie.

Płacono za 1000 kilogramów	w hol. fun.	Marek	Rub. za pud przy kursie 188
Pszenica transito	118—133 fun.	115—128	1,00—1,12
krajowa pstra	120—128 „	140—150	
krajowa „	126—131 „	150—152	
krajowa jasna	120—126 „	150—155	
krajowa wybor.	128—133 „	155—160	
Żyto transito	115—125 „	60— 65	0,52—0,56
krajowe	115—124 „	100—106	
	126—128 „	108—110	
Jęczmień tranzyto		70—100	0,61—0,87
„ krajowy		90—115	
Owies ruski tranzyto		60— 75	0,52—0,65
„ krajowy		95—110	
Groch tranzytowy		75—110	0,65—1,96
„ na paszę		100—110	
„ kuchenny		110—125	
„ Victoria		110—130	
Rzepak transito		180—190	1,57—1,67
Rzepak grubo ziarnisty świeży suchy		180—200	
Rzepik świeży suchy		170—195	
Łubin niebieski		60— 70	0,52—0,70
„ żółty		60— 65	0,52—0,65
Wyka czarna	za 50 kilogr.	80—100	0,70—0,87
Kuch rzepakowy		5,00—5,40	0,87—1,94
Kuch lniany		5,30—5,80	0,92—1,11
Otręby pszenne		2,70—3,20	0,47—0,55
Otręby żytnie		3,20—3,50	0,55—0,61
Koniczyna czerwona		15—35	2,61—6,09
„ biała		15—40	2,61—6,97
Tymotka		25—35	4,35—5,23

W Hamburgu targi na okowitę były spokojne, ceny bez zmiany. Płacono:

			kop.	
loco bez beczki marek	17½	co odpowiada franko Aleksandrowo po potrąceniu wszelkich kosztów i wartości beczki za wiadro 80%.	30	przy kursie 188.
w beczk. kontrak. loco	21		33	
na lipiec	21		33	
na lipiec-sierpień	21		33	
na sierpień-wrzesień	21¼		34	
na wrzesień-październik	21¾		36	
na październik-listopad	21¾		36	

Dzisiejsze kursa berlińskie.

Ruskie banknoty	191.70	Mrk.
Pszenica na lipiec-sierpień	166.55	„
na wrzesień-październik	168.00	„
New-York	93.75	„
Żyto loco	129.00	„
lipiec-sierpień	131.00	„
wrzesień-październik	133.00	„
październik-listopad	137.00	„
Olej rzepakowy na lipiec-sierpień	48.30	„
wrzesień-październik	47.90	„
Okowita loco	—.—	„
70 mr. na opłatę konsumcyjną	33.10	„
na lipiec-sierpień	32.50	„
na wrzesień-październik	33.90	„

Ceny średnie w Warszawie ze źródła urzędowego

ZA CZAS OD 28 LIPCA DO 4 SIERPNIA.

	Cena średnia		Cena średnia
Pszenica korzec	6.75	Kapusty głowa kop.	5—6
Żyto „	3.90	Kartofli korzec rub.	1.20—1.50
Owies „	2.50	Buraków pęczek kop.	2½
Jęczmień „	3.50	Sól pud kop.	45—50
Gryka „	4.20	Pieprz funt kop.	54
Groch polny „	6.00—7.00	Octu zwyczajnego kw. „	5
Rzepaku letniego „	8.00	„ stołowego „ kop.	10
Rzepak zimowy „	9.00	Spirytus czysty wiadro	11.50
Wół najlepszy rub.	112.—	Spirytus 78 pr. „	8.65
„ średni „	92.—	Okowita 40 pr. „	4.55
Wołowina polędwica f. k.	19—22	Wódka 10 pr. „ rub.	8.65
Cielęcina „	12—13	„ 6 pr. szum. „ „	4.55
Wieprzowina „	11—15	Siemie lniane garniec kop.	20
Baranina „	9—12	Siemie konopne „ „	18
Łój wołowy „	12—14	Chmiel krajowy pud rub.	28
Słonina „	15	„ zagraniczny „	38
Sadło świeże funt kop.	15—16	Świece stearyn. funt kop.	25
Smalec wieprzowy funt kop.	20	Drzewo twar. sąż. kub. rub.	15.50
Indyk żywy rub	1.50	„ opał. sosn. za sąż.	
Indyk bity „	1.50	kub. zawier. 182½	
Perliczka żywa kop.	60	ang. stóp kub. rub.	13.00
Kaczka bita kop.	60	Piwo zwycz. wiadro kop.	50
Kura „ kop.	60	„ bawarskie „ rub.	1.00
Kasza pszenna za czetw.	20.—	Olej lniany pud „	4.70
„ perłowa „ rub.	20.—	„ konopny „ „	5.50
„ grycz. drob. „ „	18.00	„ rzepakowy „ „	4.75
„ „ zwycz. (za czetw. mającą 8 pud. wagi)	11.20	„ oczyszczony „ „	5.40
„ jęczmienna	7.60	Wosk funt kop.	57½
„ jaglana	9.30	Mydło zwyczajne „ „	10—12
„ owsiana	13.00	Mydło szare „ „	9
Mąka żytnia razowa pud	80	Płótno konopne arsz. „	20
Mąka żytnia pytlowa „	1.12½	Płótno lniane „ „	25
„ pszenna № 1 „	1.65	Len pud rub.	8.00
„ „ krupcz. „	2.35	Konopie „ „	6.00
„ gryczana „	1.10	Skóra końska sztuka	5.25
„ ziemniaczana „	2.10	Skóra wołowa „	11.00
Otręby żytnie pud kop.	65	Skóra cielęca „	1.50
„ pszenne „ „	60	Stal krajowa pud	5.60
Chleb żytni funt „	3¼	Stal angielska „	10.40
„ sytny „ „	2¼	Żelazo kute „	2.10
„ pszenny „ „	6¾	„ walcowane „	1.90
„ lepszy „ „	7½	Węgiel kam. kraj. pud kop.	16
Mleko świeże garniec kop.	36	Koks z fabryki gazu z dostawą korzec kop.	77½
„ zbierane „ kop.	19	Węgiel angielski czetwiert'	1.80
Masła świeżego funt kop.	27—35	Nafta kaukazka garniec kop.	25
„ solonego funt „	25—33	Płacono za dzień roboty wyrobnikowi kop.	65
Śmietany kwarta od k.	25—30	Wyrobnikowi z koniem rub.	2.50
Cukier kostkowy funt kop.	13	Wyrobnikowi z 2 końmi	3.50
Kawa funt kop.	60—70		
Jaj kopa kop.	90		

W drukarni Gazety Warszawskiéj.—Дозволено Цензурою.—Варшава 25 Іюля (6 Августа) 1888.